

ΣΑ ΜΠΟ ΤΑΖ

(30, Ιούλης '92)

ΤΙΑΤΡΙΟΤΕΣ Η ΠΑΤΡΙΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΘΥΣΙΕΣ!

ΩΡΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΓΙΑ ΒΑΛΚΑΝΟΨΑΡΑ

Ο Καύκασος καίγεται. Τα Βαλκάνια επίσης. Αύριο η φωτιά θα είναι (και) αλλού. Για τις αφορμές λέγονται πολλά. Για τις αιτίες λιγότερα. Αλλά με συστηματικότητα και ακρίβεια οι ενενηταεννιά στις εκατό εξηγήσεις είναι απόλυτα ψευδείς. Υπάρχουν πολλοί λόγοι γι' αυτόν τον βομβαρδισμό ψεύδους. Ο πιο σημαντικός: αποτελεί την "ειρηνική" πλευρά του πολέμου.

Στην πρώτη γραμμή βρίσκεται το περισσότερο ενσωματωμένο ψέμα: εθνικά (και θρησκευτικά) παραληρήματα. Μόνο που ακριβώς αντίθετα από την εντύπωση που έντεχνα δημιουργείται, οι πηγές των εθνικισμών δεν βρίσκονται στην περίμετρο του "αναπτυγμένου" καπιταλιστικού κόσμου. Βρίσκονται στην καρδιά του. Η διαλεύκανση αυτής της πραγματικότητας είναι επείγουσα γιατί μπορεί να οδηγήσει σε ορισμένα θεωρητικά και πρακτικά συμπεράσματα.

Υποστηρίζουμε πως υπάρχουν δύο ειδών εθνικισμοί. Γιατι υπο τις παρούσες συνθήκες (συνθήκες προχωρημένης κοινωνικοποίησης του καπιταλισμού από την μιά και πλανητικής αναδιάρθρωσής του από την άλ-

από την άλλη) η έλλειψη του πολιτικού στοιχείου από τον προλεταριακό ανταγωνισμό επιτρέπει στο "έθνος" (και σε ανάλογες φαινικές ιδέες) να αναδύεται από δύο πλευρές: υπάρχει έτσι το "έθνος" των αφεντικών, και υπάρχει το "έθνος" των υποτελών τους. Ας μην εκπλήσεται κανείς από αυτήν την διπλοπροσωπία της ιδέας "έθνος": είναι ο βαθμός κοινωνικοποίησης του καπιταλισμού (ή ο βαθμός αυτονομίας του προλεταριάτου) που μπορεί να "επιτρέπει" (ή να απαγορεύει) την ανάδυση κοινών μοτίβων κυριαρχίας/υποτέλειας επενδεδυμένων ωστόσο με διαφορετικές αναγκαιότητες...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

Το "έθνος" εδώ δεν είναι τίποτα περισσότερο από μία (ανάμεσα σε άλλες) ορισμένη, προσωρινή, μορφή συμμαχίας. Εννοούμε: το "έθνος" είναι μία τακτική. Δεδομένου ότι δεν είναι η μοναδική, οφείλουμε να διερευνήσουμε το γιατί ορισμένα αφεντικά κάνουν αυτήν την επιλογή σήμερα, την ίδια στιγμή που άλλα αφεντικά επιδεικνύουν διεθνιστικά ρεφλέξ, την ίδια στιγμή που κάποια τρίτα ανταλλάσσουν την αβεβαιότητα της ιδιοκτησίας "τους" με την λιγότερο επισφαλής θέση του διαχειριστή...

Οι αντιθέσεις ανάμεσα στα αφεντικά ποτέ δεν έπαψαν να υπάρχουν και ούτε θα πάψουν για όσο καιρό η καπιταλιστική βαρβαρότητα καταφέρνει να τρέφεται από τα προβλήματα που δημιουργεί. Οι αντιθέσεις ανάμεσα στα αφεντικά περνούν σε δεύτερο πλάνο μόνο όταν έχουν να αντιμετωπίσουν τον κοινό εχθρό: κατά κάποια έννοια η συνείδηση "τάξης" για τα αφεντικά έρχεται "απ' έξω": από την απειλή της προλεταριακής συνείδησης.

Χαρακτηριστικά: η λεγόμενη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, στην περίπου πενήντάχρονη διαδρομή της, είναι το πεδίο και τέτοιων αντιθέσεων, ενδοκαπιταλιστικών, καθώς και του ξεπεράσματός τους μπροστά στην εργατική απειλή. Δεν είναι ασήμαντη λεπτομέρεια: η ΕΟΚ ήταν αρχικά μία αμερικάνικη ιδέα, με σκοπό την υπο τον πολιτικό και οικονομικό έλεγχο των ΗΠΑ ανασυγκρότηση της κατεστραμμένης από τον πόλεμο δυτικής ευρώπης, μέσα από το σχέδιο MARSHALL.... Και αμέσως μετά: οι πρώτες "κοινωνικές" συμφωνίες, οι συμφωνίες για την παραγωγή και το εμπόριο του άνθρακα και του χάλυβα, ήταν μία γαλλική ιδέα - με σκοπό τον υπο "διεθνή" ομπρέλλα (κυρίως όμως γαλλικό) έλεγχο των βασιικών βιομηχανιών της μεταπολεμικής γερμανίας.

Η διαλεκτική ανταγωνισμός/αλληλοδιείσδυση ανάμεσα στα αφεντικά εκφράστηκε με το ιδεολογικό δίπολο "εθνικό"- "διεθνικό". Στο βαθμό που μετά τον πόλεμο ο "αναπτυσσόμενος" καπιταλιστικός κόσμος χωρίστηκε επίσημα στα δύο, και στο βαθμό επίσης που η προπολεμική αποικιοκρατία έδωσε σιγά-σιγά την θέση της στις περισσότερες "εκλεπτυσμένες" σφαίρες επιρροής, τόσο το "εθνικό" όσο και το "διεθνικό" αφορούσε τακτικές συμμαχιών "για την ανάπτυξη". Ταυτόχρονα όμως, και αυτό έχει μεγάλη σημασία, τόσο η διαλεκτική του ενδοκαπιταλιστικού ανταγωνισμού όσο και οι μορφές της είχαν δύο όρια: το ένα, το ουσιαστικό, ήταν ο "εσωτερικός" εχθρός - με άλλα λόγια η προλεταριακή, η εργατική απειλή, που ειδικά ανάμεσα στο '65 και το '75 είχε μία αναπάντεχη οξύτητα... το άλλο, το συμβολικό όριο, ήταν ο "εξωτερικός" εχθρός: η σοβιετική κρατικοκαπιταλιστική μηχανή... Υπό αυτές τις συνθήκες είναι χαρακτηριστικό πως το "διεθνικό" των αφεντικών υπερίσχυσε του "εθνικού" - και αυτό δεν αφορά μόνο τους οικονομικούς χειρισμούς αλλά επίσης και τις πολιτικές αποφάσεις.

Η (προσωρινά, έτσι και αλλιώς) πετυχημένη απερίθωτη των αφεντικών στον "εσωτερικό" εχθρό μέσα από την αναδιάρθρωση της εργασίας, και η περίφημη, μαγική (και σκόπιμα ανεξίτηλη) "κατάρευση" της "υπαρκτά" ανύπαρκτης κείθεν των συνόρων απειλής, θα μπορούσε να πετύχει έναν περισσότερο μόνιμο "διεθνισμό" στις συμμαχίες των αφεντικών. Θα μπορούσε, στον βαθμό που θα εξασφαλιζόταν η επί ίσοις όροις λαφυραγωγία για όλους τους νικητές. Αλλά στην πραγματικότητα η ανισόροπη "ισοροπία" του ανταγωνισμού των αφεντικών δέχτηκε μία γερή κλωτσιά: την είσοδο στην ΕΟΚ των 12 μιας δέκατης τρίτης χώρας, που όμως ήταν "είσοδος" σε μία από τις δώδεκα. Εννοούμε την "ενσωμάτωση" της πρώην ανατολικής στην πρώην δυτική γερμανία.

ΚΑΝΕΝΑΣ ΦΑΝΤΑΡΟΣ
ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ
ΣΤΑ ΨΑΡΙΑ ΤΟΥ
ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ
ΣΤΙΣ ΑΡΚΟΥΔΕΣ ΤΟΥΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΕΘΝΟΣΩΤΗΡΕΣ
ΣΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΤΟΥΣ
(ή είναι κουφάλες
ή για τις κρεμάλες)

Μπορεί να καταλάβει τώρα ο καθένας το πως και το γιατί το γερμανικό "έθνος" ξανάβαλε και ξανά-βάζει το "έθνος" των αφεντικών, την τακτική "έθνος", στην πρώτη γραμμή της καπιταλιστικής ανα-διάρθρωσης.....Χρειάζεται ωστόσο να υπενθυμίσουμε πως όλα τα "μαγικά" συστατικά του "εθνους" όπως η γλώσσα, ο πολιτισμός, η ιστορία, αποτελούν καίριους ορίζοντες της καπιταλιστικής επέ-κτασης. Κατά συνέπεια το "έθνος" των αφεντικών δεν είναι μόνο μια "πολιτική" αλλά και μιά οι-κονομική τακτική. Το πιο χαρακτηριστικό (μέσα στην καταναλωτική βλακεία του) παράδειγμα είναι το πρόσφατο μπουκοτάς των ελλήνων στα ολλανδικά τυριά και στα ιταλικά μακαρόνια....

Έχει τώρα σημασία οτι όπως συμβαίνει σε κάθε πλευρά της καπιταλιστικής "ανάπτυξης", τα σκου-πίδια του "εθνικού" ανταγωνισμού θάβονται σε μεγάλο βαθμό έξω απο τα διάφορα "εθνικά" σύνορα. Τα Βαλκάνια είναι μιά τέτοια χλωματερή για την γενιά μας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΤΕΛΩΝ

Το "έθνος" εδώ δεν είναι τίποτα λιγότερο απο μια (ανάμεσα σε άλλες) απελπισμένη αναζήτηση, μέσα στην εμπορευματική-θραυματική σύγχυση, μιάς "ταυτότητας". Εννοούμε: το "έθνος" είναι ένας (κοινωνικά καπιταλιστικός και καπιταλιστικά κοινωνικός) αποπληθωρισμός των σημείων κυριαρχίας και υποτέλειας. Πρέπει να εξηγήσουμε γιατί αυτό γίνεται (ή μοιάζει) ελκυστικό.

Η απάντηση των αφεντικών στην προλεταριακή απειλή πήρε ιστορικά δύο παράλληλες μορφές: την διάχυση των καπιταλιστικών σχέσεων και του καπιταλιστικού ανορθολογισμού μέσα απο το εμπόρευ-μα και τον φετιχισμό του, σε όλο και πλατύτερα πεδία των κοινωνικών σχέσεων, και: την συγκέν-τρωση, σύνταξη, οργάνωση, υπαγωγή του συνόλου των κοινωνικών σχέσεων σε μια αυστηρή, απαγορευ-τική, περιορισμένης θεματικής αλλά πλατιάς ισχύος ιεραρχία. Οι απολογητές της πρώτης μορφής μιλούν για "αγορά". Οι θιασώτες της δεύτερης μιλούσαν για (το απόλυτο) "σχέδιο".

Γνωρίζουμε πολύ καλά (αν και κανείς απο τους "νικητές" δεν πρόκειται ποτέ να το επιβεβαιώσει) το πως και το γιατί η δεύτερη μέθοδος απόσπασης της υπερεργασίας και των αποτελεσμάτων της α-πέτυχε: μπορούσε να επιφέρει τέλεια τους εργατές, αλλά δεν μπόρεσε να τους κάνει "παραγωγι-κούς". Η αντάρτικη αδιαφορία του προλεταριάτου υπονόμευσε για δεκαετίες την κρατικοκαπιταλι-στική κυριαρχία στον μισό κόσμο -αν και αυτό δεν ήταν αρκετό για την απελευθέρωση του....

Γνωρίζουμε όμως, επίσης πολύ καλά, πως η πρώτη μορφή, αν και ιστορικά "νικήτρια", είναι πλέον οριακή. Διαχέοντας την ιδιοκτησία (την μικροϊδιοκτησία του κάτι-περισσότερο-απο-το-τίποτα) σαν αγωγή υποτέλειας, και αναιρώντας την ταυτόχρονα (σαν όρο "ανανέωσης" της εμπορευματικής παρα-γωγής και άρα των κερδών) οι αφέντες του δυτικού κόσμου κατάφεραν να κάνουν την ιδιοκτησία σημείο, σημείο ιδιοκτησίας σημείων όλο και πιο προσωρινής διάρκειας. Η υποτιθέμενη "ελευθερία" (ουσιαστικά η μαζική νεύρωση) κατοχής μέσα σε έναν φευγαλέο "πλούτο" εμπορευμάτων με ημερομη-νία λήξης, εξελίχθηκε σε μιά "ελευθερία" κατοχής των φευγαλέων εικόνων τους. Και ενώ με αυτό τον τρόπο επιτεύχθηκε μια δηλητηρίαση διαρκείας με καθημερινές, όλο αυξανόμενες δόσεις ψευ-δαισθήσεων και παραισθήσεων, μεγάλωσε ταυτόχρονα το οντολογικό κενό στα θεμέλια της καπιτα-λιστικής ταυτότητας: κατέχω, άρα είμαι. Ο πληθωρισμός των σημείων κατέστρεψε και καταστρέφει "απο τα μέσα" τα νομίσματα της κοινωνίας του θεάματος. Τα σημεία της υπεροχής, της δύναμης, του πλούτου, της ισχύος, της νεότητας και της αιωνιότητας βρίσκονται σε "κρίση υλικότητας", και αυτό συμβαίνει όχι κάπου μακριά, στον "φτωχό, τρίτο κόσμο", αλλά στην καρδιά του καπιτα-λισμού, στις ίδιες του τις μητροπόλεις.

Στην δίνη αυτής της κρίσης, οι δηλητηριασμένοι υποτελείς αναζητούν ένα "σταθερό", "διαχροني-κό", "ανθεκτικό", "υπολογισίμο" μέτρο. Το "έθνος", σαν αφηρημένη, φαντασιακή συνθήκη, μιά α-νάμεσα σε άλλες (όπως η θρησκεία, η ομάδα, η φύση) προσφέρει την ταυτότητα είμαι... άρα είμαι. Προσφέρει σαν καινούργια την παλιά αυτιστική "λύση". Προσφέρει τον αποπληθωρισμό των αμφιβο-λιών... Προσφέρει το πέρασμα απο τις συλλογικές καταναλωτικές. νευρώσεις στις μαζικές ψυχώσεις.

ΚΑΝΕΝΑΣ ΦΑΝΤΑΡΟΣ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΜΙΑΣ ΩΡΑΣ
ΜΠΟΥΡΛΟΤΟ ΣΤΟ L.A.
ΠΑΡΑ ΣΚΟΠΙΑ
ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ
ΚΑΙ Η ΦΙΛΗ ΜΟΥ
ΝΑ ΚΛΑΙΕΙ

Όπως ακριβώς έχει συμβεί και άλλες φορές, το "έθνος" των υποτελών, σαν η απλοποιημένη και απλοποιητική ταυτότητά τους είναι επιθετικό, είναι ρατσιστικό, γιατί μόνο με την σύγκριση και τον αποκλεισμό μπορεί να αυτοεπιβεβαιωθεί. Μόνο που εδώ, τα σκουπίδια του "εθνικισμού" των υποτελών δεν θάβονται αναγκαστικά έξω από τα σύνορα του "έθνους" τους. Γιατί το "έθνος" των υποτελών, αν και επικοινωνεί θαυμάσια με το "έθνος" των αφεντικών, είναι κάτι περισσότερο από πολιτικό ή οικονομικό χειρισμό. Είναι υπαρξιακή αθλιότητα -και ακριβώς μέσα από την αντιστροφή της διακρίνεται η κοινωνική, ταξική του μήτρα. Το "έθνος" των υποτελών είναι τα βαλκάνια της τάξης μας.

.....
Με την μεθοδολογική, αναλυτική διάκριση ανάμεσα σε "έθνος" των αφεντικών και "έθνος" των υποτελών, δεν ανακαλύψαμε (ας μην γίνει αυτή η παρανόηση) κάποιο "υπόγειο" ρήγμα ταξικού ανταγωνισμού. Το αντίθετο. Μιλάμε για ένα συμβόλαιο "συνεργασίας"... που έχει όμως (και ας μας επιτραπεί να το θεωρούμε σημαντικό αυτό) δύο υπογραφές.

Για παράδειγμα, τα "εθνικά" αφεντικά δεν θα μπορούσαν σήμερα να μεταγγίσουν τον εθνικισμό τους στους υποτελείς τους δια της βίας.... αντίθετα, επωφελούνται από το γεγονός πως η υποκειμενική ανάγκη για παρόμοιες με το "έθνος" απαντήσεις έχει ήδη δημιουργηθεί, από τον ίδιο τον καπιταλισμό, απρόσπαστα, στους υπηκόους τους. Ύστερα, η τακτική "έθνος" των αφεντικών καθόλου δεν σημαίνει επιστροφή των "δραστηριοτήτων" τους (επενδύσεων, εκμετάλλευσης, κερδών) στην μιζέρια κάποιας "εθνικής" επικράτειας -αντίθετα, η τακτική "έθνος" των αφεντικών σημαίνει επιστράτευση όλων των παραγωγικών δυνατοτήτων του "έθνους" των υποτελών (και η πειθαρχία είναι η πρώτη ανάμεσα σε αυτές) με σκοπό την ανατίμηση του (εμπορικού) σήματος MADE IN στην πλανητική καπιταλιστική αγορά. Σε αυτό το σημείο εξάλου θα συμφωνούσε και η τακτική "διεθνικό" των αφεντικών: αν οι υποτελείς είναι υπάκουοι και εργατικοί, ε, αυτό είναι καλό για όλους...

Από την άλλη μεριά το "έθνος" των υποτελών είναι ιδιαίτερα ικανό να υιοθετεί και να αναγνωρίζει σαν ήρωες του όχι μόνο πρώην ιππείς (σαν τον αλέξαντρο) ή αλεξιπτωτιστές (σαν τον λεπέν) αλλά και νύν "πετυχημένους" εθνικούς βιομήχανους: σαν τον κοσκωτά, τον κόκκαλη ή τον βαρδινογιάννη, σαν τον ζάκ καλβέ της πεζώ στην γαλλία, σαν τον ρός περό στις ΗΠΑ. Από την άλλη μεριά, οι ίδιοι υποτελείς μπορούν να μην διαλέξουν την ταυτότητα "έθνος" αλλά την διεθνή (και εξίσου αυτιστική) ταυτότητα "θρησκεία"... πράγμα που δεν αλλάζει την ουσία του κίνητρου, αλλάζει μόνο την κωδικοποίηση του θεάματος: ο κόκκαλης (π.χ.) θα πρέπει να πηγαίνει κάθε κυριακή στην εκκλησία, πριν από το γήπεδο. Από αυτή την άποψη η "αγορά" κρατάει ακόμα, μέσα στην κρίση της, ορισμένες "ελεύθερες" επιλογές αποκτήνωσης.

Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, μιλώντας για το "έθνος" βρισκόμαστε πάντα σε μιά ακόμη στροφή της ιστορίας. Το "εθνικοαπελευθερωτικό", ένας από τους (μυθικούς) πύργους του κάστρου του '68, όχι μόνο απογυμνώθηκε από τις προσδοκίες της χειραφέτησης, όχι μόνο αποδείχθηκε ολοκληρωτικά ενταγμένο στους "διεθνικούς" (και άρα μη-εθνικούς) συσχετισμούς δύναμης ανάμεσα στα αφεντικά, αλλά επιστρέφει σήμερα, σαν μέρος του πλανητικού σχεδιασμού της αναδιάρθρωσης. Αυτή η αναπότρεπτη εκδίκηση της ιστορίας έτσι που γίνεται από την ταξική πάλη, δεν αφορά βέβαια "γενικά" ούτε τα αφεντικά ούτε τους υποτελείς. Αφορά μόνο εκείνη την μικρή μερίδα "αναποφάσιστων", που προσπαθούν να πάρουν θέση ανάμεσα σε "καλούς" και "κακούς" εθνικισμούς, ανάμεσα σε "έθνη" θύματα και "έθνη" θύτες, πελαγοδρομώντας ανάμεσα σε ελπίδες καιπίστες τριαντάχρονες, σαραντάχρονες, πενήντάχρονες, και τις αναπόφευκτες κρίσεις των -άντα και των -ήντα. Γιατί βέβαια, ανάμεσα στην επιθυμητή αλλοαναγνώριση του "διαφορετικού" (πολιτιστικά, εθιμικά, άντε και "εθνικά") και στα επεισόδια αλληλοεξόντωσης των "διαφορετικών" έχει μεσολαβήσει η εγκατάσταση των καπιταλιστικών σχέσεων, σχέσεων που παράγοντας το "διαφορετικό" τροποποιούν την υποκειμενικότητα του..τους...μας. Ασφαλώς αυτές οι αλλαγές δεν ανακοινώνονται στις εφημερίδες. Παρόλα αυτά είναι πολύ περισσότερο υπαρκτές από πολλές ειδήσεις...

ΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ
ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΠΑΤΡΙΔΑ
ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝΕ
ΤΟΥΣ ΦΕΡΝΑΝ ΣΤΗΝ ΑΣΠΙΔΑ

ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΕΣ
ΑΝΤΕ ΣΚΟΤΩΘΕΙΤΕ
ΝΑ ΗΣΥΧΑΣΟΥΜΕ

Τυπικά λοιπόν η περιβόητη "γιουγκοσλαβική κρίση" είναι μία πολεμική σύγκρουση ανάμεσα σε τοπικούς εθνικισμούς, ενοχλητική (και πιθανόν μοιραία) μόνο και μόνο επειδή κάποια μερίδα των υπόπτων αφεντικών (ή το σύνολο τους) αποφάσισε να ρισκάρει τον τυχοδιωκτισμό της στην αυλή του γείτονα. Ουσιαστικά, λέμε, είναι μία τοπική σύντηξη των δύο "εθνών" που περιγράψαμε, το αιματηρό κουπλέ μιάς διπρόσωπης σχέσης κυριαρχίας και υποτέλειας που ισχύει πολύ μακρύτερα από τα πρώην και τα νύν σύνορα της περιοχής, μιας σχέσης που δεν έχει σύνορα.

Και η βαλκανική καραμπόλα θα είναι "βαλκανική" γιατί έτσι θέλει το υψηλό γούστο των σχεδιαστών "ζωνών επιρροής" και η ταπεινή καθημερινότητα των θυμάτων του θεάματος. Όμως οι μισθοφόροι, οι εθελοντές, οι μάρκες και οι τύποι των όπλων, το "ενδιαφέρον" για "ειρηνική" λύση, οι οργανισμοί, τα σουρλιαχτά, το αίμα, τα δάκρυα, τα σχέδια, οι χάρτες πριν, οι χάρτες μετά, η ανυπομονησία, οι αρχηγοί, οι επόμενοι αρχηγοί, οι μεθεπόμενοι αρχηγοί, οι θεατές, οι οπαδοί, οι εικόνες, τα ονόματα, οι δρόμοι, τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, τα μεροκάματα, η "βοήθεια", οι γάτες, οι ψύχτες, οι εφιάλτες, οι συνεδριάσεις, τα διαγγέλματα, οι εκτιμήσεις, τα ανέκδοτα, οι αναμνήσεις, οι πόνοι στην κοιλιά, είναι όλα διεθνή. Και τα περισσότερα είναι καπιταλιστικά. Στις εκφράσεις και τις πόζες, ή στις αιτίες και την διαπλοκή τους.

Παρόλα αυτά είναι πολύ λίγα για να μείνουμε εμβρόντητοι.

ΩΡΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΟΥΣ

Αν απέναντι στο "έθνος" των αφεντικών υπήρχε διαθέσιμος ο "πλανήτης" του προλεταριάτου τότε ξέρουμε καλά τι θα κάναμε και τι όχι.

Το "πρόβλημα" λοιπόν δεν είναι κάποια συνωμοσία των αφεντικών (την οποία αποκαλύπτοντας θα λύσουμε τα μάγια του εθνικισμού) —και ούτε τα "φύσει" διεθνιστικά κριτήρια των προλεταρίων χειραγωγήθηκαν με κάποιους αόρατους τρόπους. Το πρόβλημα είναι πως η ταυτότητα, το είναι περιλαμβάνονται στην καπιταλιστική παραγωγή, είναι ο άξονάς της —και από την άλλη μεριά η προλεταριακή αντιπολίτευση μάλλον νοιώθει παρά καταλαβαίνει την κλίμακα, τις μεθόδους και τις αντιφάσεις αυτής της επιχείρησης. Και έτσι δυσκολεύεται να είναι αντιπολίτευση.

Γιατί η απάντηση στον αυτισμό του "έθνους" των υποτελών δεν θα είναι ένας άλλος αυτισμός. Η απάντηση, η προλεταριακή επίθεση ξανά, ή θα είναι σύνθετη, ή δεν θα υπάρξει. Κανένα μέλλον για τους ιδεολογικά, συγκινησιακά, διανοητικά μονόχωτους.

Εν τω μεταξύ, και αφού προετοιμάζουμε μάλλον παρακατέχουμε το πλήθος της επίθεσης, μπορούμε να επιχειρήσουμε (και να καταφέρουμε) την διάβρωση της (εκβιασμένης) ταυτότητας του "έθνους" των υποτελών. Χρησιμοποιώντας προσεκτικά και αντιστρέφοντας "τεχνικές" της καπιταλιστικής κυριαρχίας όπως η πλαστογράφηση, η προβοκάτσια, ο αντιπερισπασμός, χρησιμοποιώντας και καλλιεργώντας την εφευρετικότητα, την φαντασία, την ειρωνεία και τον κυνισμό ενάντια στο "έθνος" και κάθε άλλη διάταξη αποκλεισμού και απλοποίησης μπορούμε να πλαγιοκοπήσουμε από πολλές μεριές αυτό το συμβόλαιο υποταγής.

Απέναντι στην θεαματική σύγχιση ας δράσουμε με την ειλικρίνεια των προθέσεων μας. Απέναντι στις παλιές και νέες "ιδέες ταχείας πήξεως" που απειλούν να οικοδομήσουν τα κενά της συνείδησης, ναι, ας δράσουμε διαλυτικά.

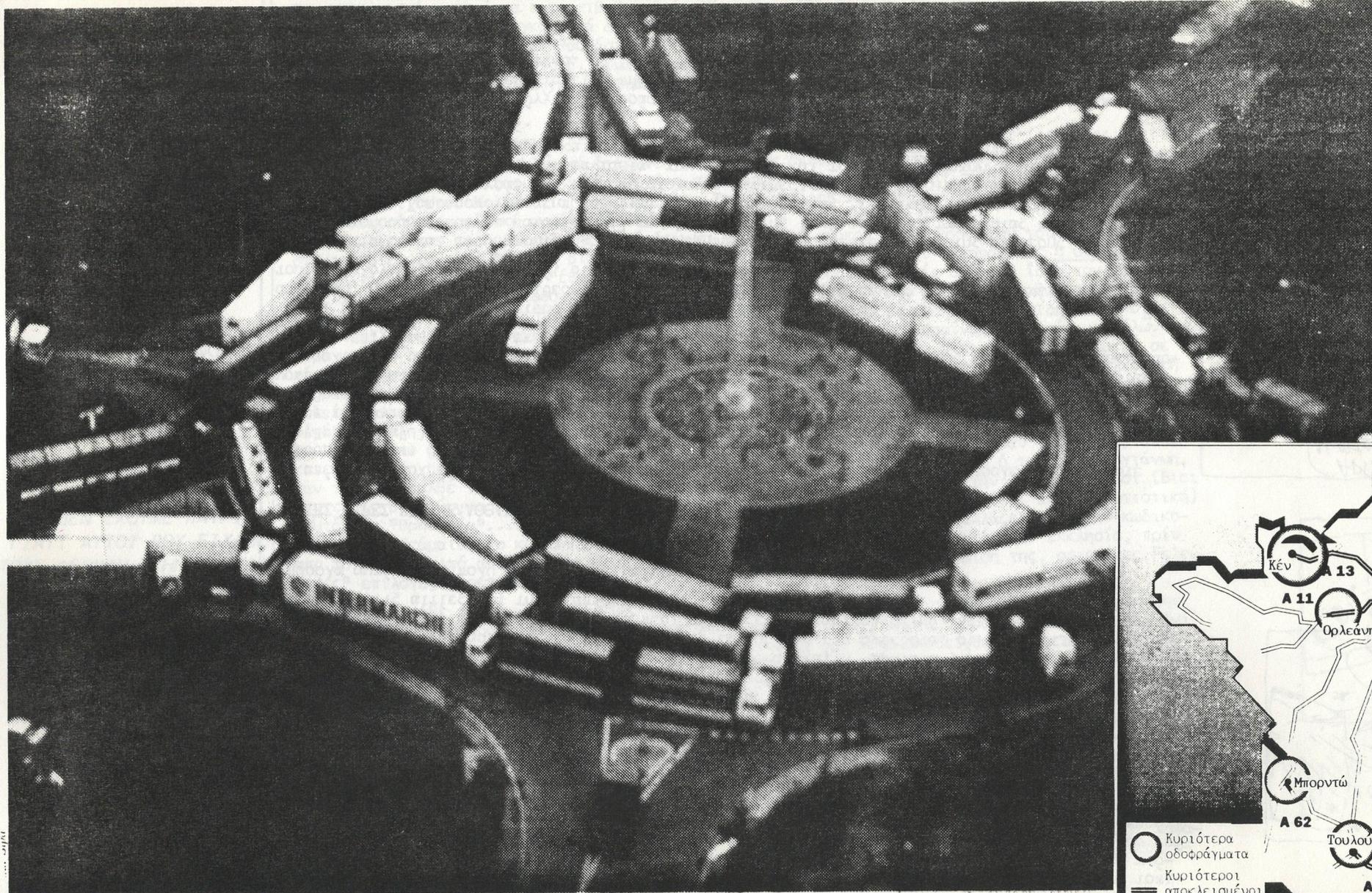

ΠΛΑΝΗΤΟΜΠΑΤΣΟΙ
ΓΟΥΡΟΥΝΙΑ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ

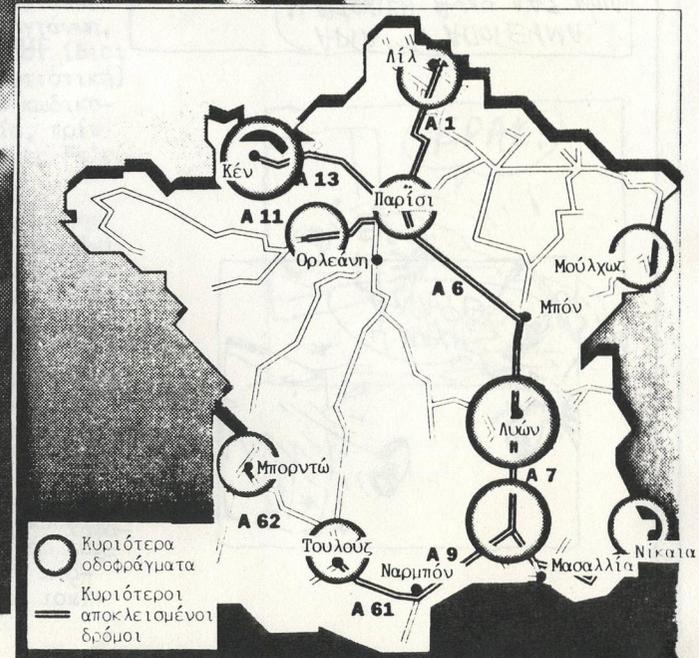
ΟΙ "ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΕΣ"
ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ
ΕΙΝΑΙ ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ
ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΟΚΡΑΤΩΝ

Η ΑΠΕΡΓΙΑ-ΣΑΜΠΟΤΑΖ ΤΩΝ ΝΤΑΛΙΚΤΕΡΗΔΩΝ

(Γαλλία, αρχές Ιούλη)

Φονταινεμπλώ: μοιάζει με παιχνίδι.....

σχετικά με την απεργία των δημόσιων υπαλλήλων στη Γερμανία

Στις αρχές του Μάη έγινε στην Γερμανία μία μεγάλη και πολυήμερη απεργία των δημόσιων υπαλλήλων του πρώην δυτικού τμήματος της χώρας, με βασικό αίτημα αυξήσεις στους μισθούς ύψους 9%, έναντι του 4% που πρότεινε αρχικά η κυβέρνηση. Οπως είναι γνωστό η απεργία αυτή τέλειωσε με έναν συμβιβασμό για αυξήσεις 5,4%.

Για τα γερμανικά δεδομένα (της εργασιακής ειρήνης και του κράτους πρόνοιας) η απεργία ήταν πρωτοφανής, καθώς την τελευταία εικοσαετία δεν είχε υπάρξει μια παρόμοια κατάσταση. Ωστόσο αυτό το "πρωτοφανές" δεν είναι αρκετό για να περιγράψει στις πραγματικές της διαστάσεις αυτήν την απεργία. Είναι αρκετό μονάχα για να την μυθοποιήσει...κάτι που πράγματι έγινε, και στην Ελλάδα.

Δεν είναι καθόλου ευχάριστο το γεγονός πως πολλοί, έχοντας μονάχα την ενημέρωση των μ.μ.ε., έσπευσαν να θεωρήσουν αυτή την απεργία (όπως επίσης και την έκρηξη στο L.A., για διαφορετικούς λόγους αλλά με την ίδια ευκολία) σαν σημάδι αφύπνισης του κοιμισμένου θηρίου της εργατικής τάξης. Κατά την γνώμη μας αυτές οι "εκτιμήσεις" είναι ευσεβείς πόθοι, και ένα πρόχειρο αντίδοτο στην επίσης θεαματική καταστροφολογία των καιρών μας. Και αυτό όχι επειδή παρόμοια γεγονότα είναι ασήμαντα -αλλά επειδή "κρύβουν" πολλές παγίδες, και πολλές εκπλήξεις για όλους τους επίδοξους προφήτες της επανάστασης...

Εν πάσει περιπτώσει, για λόγους και πληροφόρησης και απομυθοποίησης, δημοσιεύουμε δίπλα μεταφρασμένο μέρος ενός κειμένου γερμανών συντρόφων, με σχόλια και εκτιμήσεις για αυτήν την απεργία. Ελπίζουμε πως αν μη τι άλλο θα θεωρηθεί διαφωτιστικό...

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η ΟΤΥ είναι το γερμανικό ανάλογο της ΑΔΕΔΥ. Μόνο που έχει ορισμένα "προσόντα" τα οποία πολύ θα ζήλευαν οι εδώ εργατοπατέρες: είναι πολύ περισσότερο γραφειοκρατική και συντηχιακή, καλύπτει μόνο τα μέλη της, και είναι πολύ ισχυρή οικονομικά. Οπως συμβαίνει εξάλλου και στα υπόλοιπα μεγάλα γερμανικά συνδικάτα έτσι και η ΟΤΥ ηγεμονεύει στους εργαζόμενους -και εξαιτίας του έντονα συνταχιακού χαρακτήρα της είναι από τα λίγα ευρωπαϊκά γραφειοκρατικά συνδικάτα που αυξάνουν τα μέλη τους...

η απεργία σαν θέμα

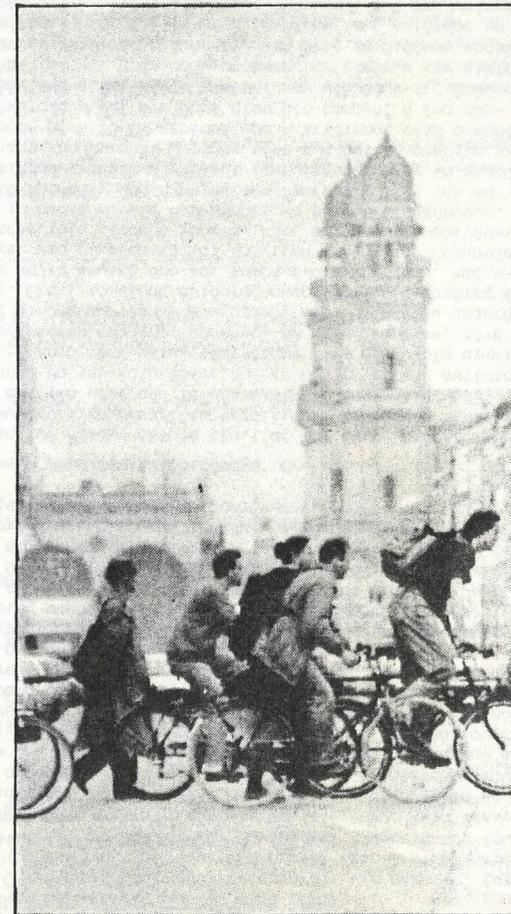
Όπως ποτέ στο παρελθόν η απεργία της ΟΤΥ στις αρχές του Μάη ήταν από πολλές πλευρές ένα "γεγονός των μ.μ.ε.". Ήταν μέσω των μ.μ.ε. που παρουσιάστηκε η εικόνα μιας μαζικής αναστάτωσης της δημόσιας ζωής, οι έρμηνοι σταθμοί του υπόγειου, οι σμροί των σκουπιδιών, τα εγκαταλειμμένα ταχυδρομεία, τα κλειστά αεροδρόμια. Αυτό δεν σημαίνει πως τέτοιες σκηνές ήταν ανύπαρκτες. Σημαίνει όμως πως η απεργία ταυτίστηκε σαν διαδικασία με αυτές τις εικόνες. Πίσω από αυτή την ταύτιση, όποιος θα ήθελε να ρίξει μια πιό κοντινή ματιά σε αυτή την απεργία θα ανακάλυπτε μία σημαντική απουσία: την απουσία των εργαζομένων **σαν πραγματικών υποκειμένων της απεργίας τους**.

Δεν θα θέλαμε βέβαια να παρουσιάσουμε μία ισοπεδωμένη εικόνα της απεργίας αυτής μέσα από τέτοιες γενικεύσεις. Σε κάποιες περιοχές και πόλεις για παράδειγμα υπήρξε ενεργής συμμετοχή στην απεργία, αγωνιστική δράση από ομαδες εργατών που θεωρούσαν την οπτική των συνδικάτων για την απεργία τουλάχιστον ανιαρή. Σε πολλές περιπτώσεις ήταν αυτή η απεργία που έγινε η αφορμή να ξαναρχίσει ο κόσμος να μιλάει για τις απεργίες σαν κάτι φυσικό για τους εργαζόμενους. Πολλές εμπειρίες-ειδικά σε τομείς όπου δεν είχαν γίνει ποτέ απεργίες, όπως στις τράπεζες- έφεραν έναν καινούργιο ενθουσιασμό.

Αλλά είναι γεγονός πως σε γενικές γραμμές υπήρξε ελάχιστη δράση από την βάση των εργαζομένων. Τέτοια δράση υπήρξε κυρίως σε εκείνες τις περιπτώσεις που υπήρξαν πιέσεις των εργοδοτών προς τους απεργούς, οπότε το να ακολουθήσει κανείς απλά τις οδηγίες των συνδικάτων δεν ήταν αρκετό. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, εδώ και κεί, οι ίδιες οι ανάγκες της απεργίας οδήγησαν σε κάποια ξεπεράσματα της γενικής γραφειοκρατικής λογικής...Στα θετικά τέλος θα πρέπει να μετρήσουμε την αναπάντεχη συμπάθεια προς την απεργία, τόσο από την κοινή γνώμη γενικά, όσο και από τους εργάτες.

Μόνο που δεν ήταν η δική τους απεργία. Οι διηγήσεις σε αυτό το σημείο είναι ταυτώσμες: οι εργαζόμενοι συναντούσαν το πρώι τους εκπρόσωπους των συνδικάτων στην πόρτα της δουλειάς, ανθρώπους που συνήθως δεν έχουν ιδέα από δουλειά, και τους ανακοινώνονταν ότι υπήρχε απεργία εκείνη την ημέρα. Θα έπρεπε να πάνε στα γραφεία του συνδικάτου ή στα απεργιακά κέντρα, να υπογράψουν, να μπουν στους καταλόγους για τον απεργιακό μισθό. Υστερα μπορούσαν -ή έπρεπε- να γυρίσουν σπίτι. "Κάνω δι χρειάζεται για τον απεργιακό μισθό" είπε ένας απεργός, ενώ ένας άλλος σχολίασε "είναι σαν να έχουμε ένα διαφορετικό αφεντικό για λίγες μέρες, το συνδικάτο".

Ετσι υπήρξε ελάχιστη επαφή ανάμεσα στους απεργούς και

τον υπόλοιπο κόσμο, ακόμα και σε εκείνες τις κατηγορίες εργασίας που έχουν σχέση με συναλλαγές με το κοινό. Αντίθετα, ο κάθε απεργός "παρακολουθούσε" την απεργία διαβάζοντας κάθε πρωί στην εφημερίδα κάποιες απολογητικές και συχνά ελάχιστα ενημερωτικές ανακοινώσεις της ÖTV. Αυτή η κατάσταση αποξένωσης ανάμεσα στους απεργούς και την απεργία έφτασε σε κάποιες περιπτώσεις σε κωμικοτραγικές καταστάσεις: οι εργαζόμενοι διάβασαν στις πρωινές εφημερίδες πως στην δουλειά τους θα γίνει απεργία, πήγαν εκεί για να το επιβεβαιώσουν, και βρέθηκαν τελικά να δουλεύουν επειδή δεν είχε προλάβει να φτάσει εκεί ο εκπρόσωπος της ÖTV.

απεργία -χωρίς να κινδυνεύει η οικονομία

Το απεργιακό πλάνο της ÖTV ήταν να μπλοκάρει μερικές περιοχές-κλειδιά των δημόσιων υπηρεσιών όπως τα λεωφορεία, τα τράμ και ο ηλεκτρικός, η περιουλογή των σκουπιδιών, και τα αεροδρόμια -χωρίς να χρειάζεται να ρισκάρει την μαζική και δραστήρια συμμετοχή των ίδιων των εργαζομένων. Είναι για παράδειγμα τα αεροδρόμια παρέλυσαν άμεσα από την απεργία μόνο της πυρασφάλειας των αεροδρομίων, ενώ τα σχολεία έκλεισαν γιατί οι επιστάτες τους κατέβηκαν στην απεργία και δεν άνοιγαν τις κεντρικές παροχές του νερού. Από την άλλη μεριά η περιουλογή των σκουπιδιών και οι δημόσιες μεταφορές/συγκοινωνίες είναι παραδοσιακά ισχυροί συνδικαλιστικά κλάδοι, οπότε η απεργία εκεί μπορούσε να υπολογίζεται από την αρχή σαν δεδομένη.

Είναι αλήθεια βέβαια πως συμμετείχαν στην απεργία τότε που μέχρι τότε δεν είχαν ιστορία απεργιών. Από την άλλη μεριά ο "πονοκέφαλος" των συνδικάτων ήταν οι κλάδοι εκείνοι που τα τελευταία χρόνια έχουν δράσει αυτόνομα (νοσοκομειακοί, κατηγορίες εκπαιδευτικών).

Εν πάσει περιπτώσει η ÖTV εξασφάλισε ότι θα γινόταν η μικρότερη κατά το δυνατόν ζημιά στην οικονομική ζωή της χώρας. Για παράδειγμα, στις ταχυδρομικές υπηρεσίες η επιχειρηματική αλληλογραφία ήταν η πρώτη που διεκπεραιώθηκε μετά τη λήξη της απεργίας. Ενα μπλοκάρισμα των ευρωπαϊκών μεταφορών μέσω σιδηροδρόμων, του τομέα ενέργειας ή των τηλεπικοινωνιών θα παρέλυε πολύ μεγάλα κομμάτια της βιομηχανικής παραγωγής -αλλά κάτι τέτοιο η ÖTV δεν το ήθελε.

απεργία -χωρίς τους εργάτες

Σ αυτή την απεργία οι εργάτες δεν κέρδιζαν άμεση συναίσθηση της δύναμής τους παρά μόνο της "δύναμης" των συνδικάτων και της γραφειοκρατίας τους. Προφανώς μια τόσο διαμεσολαβημένη "δύναμη" δεν μπορεί με κανένα τρόπο να οδηγήσει σε αυτόνομη οργάνωση και δράση. Φυσικά το "οργάνωση" αποτελεί σύνθημα και της ÖTV -μόνο που έχει τον δικό της τρόπο να το εννοεί: μέσα από τις ψηφοφορίες, για παράδειγμα, υπέρ της απεργίας η ÖTV απλά νομιμοποίησε το ενδεχόμενο της απεργίας κρατώντας ως τόσο για του εαυτού της το δικαίωμα να αποφασίζει σε ποιούς κλάδους θα γίνουν απεργίες και σε ποιούς όχι. Υπάρχει βέβαια η σχετική "παρόοση": οι εκτελεστικές επιτροπές των συνδικάτων δεν δεσμεύονται από καμιά ψηφοφορία -η υπερψήφιση μιάς απεργίας καθόλου δεν σημαίνει ότι αυτή θα γίνει...είναι στην "διακριτική ευχέρεια" του συνδικάτου να αποφασίσει αν κάτι τέτοιο είναι "απαραίτητο" ή όχι. Αυτό είναι το δημοκρατικό, γερμανικό "δικαίωμα στην α-

περγία" το οποίο παρουσιάζεται σήμερα σαν πρότυπο για όλα την Ευρώπη.

Η ÖTV ήξερε βέβαια από την αρχή ότι μια απεργία, έστω σχεδιασμένη από την ίδια, δημιουργεί κάποια ρίσκα καθώς αυξάνει τις προσδοκίες και δημιουργεί εντάσεις που ίσως τα συνδικάτα να μην κατάφεραν να ελέγξουν. Αλλά τελικά τα κατάφερε...Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας σχετικά με την αποδοχή η όχι της αύξησης του 5,4% (αποτέλεσμα που ήταν 56% κατά της αποδοχής) δείχνει καθαρά πως έχουν τα πράγματα. Αν η απεργία είχε γίνει πραγματικά από τους ίδιους τους εργαζόμενους, τότε τα συνδικάτα δεν θα μπορούσαν να ισοπεδώσουν τόσο κραυγαλέα μία τέτοια γνώμη. Το γεγονός πως το έκαναν ανώνυμα, καθώς και η περίπτωση της απεργίας στην σιδηροογία που δεν έγινε τελικά, δείχνουν αφενός την αποξένωση των ίδιων των εργατών από τέτοιες αποφάσεις, δείχνουν όμως αφιέρτου την ηγεμονία των συνδικάτων μέσα και πάνω στην τάξη. Γιατί να μην όλα αυτά συντηρούν μια διάχυτη δυσαφορία της βάσης για τις πρακτικές των αφεντικών του συνδικαλισμού, αλλά δεν υπάρχει (και σίγουρα στην συγκεκριμένη απεργία δεν υπήρξε) κάποια κίνηση αυτοοργάνωσης.

απεργία -ένα φυσικό φαινόμενο

Η όλη των πόλεων άλλαξε εξαιτίας της απεργίας στις συγκοινωνίες...τα σκουπίδια ξεχείλιζαν. Ο καθένας "έβλεπε" την απεργία μέσα από τα αποτελέσματά της -αλλά πολύ δύσκολα θα την καταλάβαινε σαν κίνηση εργατικής αντίστασης. Ο λόγος δεν είναι, δεν ήταν, μόνο η απουσία αγώνων/εργατών από τους δρόμους. Αν αυτοί υπήρχαν, τότε ίσως θα δημιουργούσαν ερωτήματα, παρά θα έδιναν απαντήσεις. Γιατί το είδος αυτό της απεργίας-χωρίς-εργάτες έδεσε με το γενικό όσο και εσφαλμένο συναίσθημα πως υπάρχει μιά οικονομική και πολιτική κρίση στην Γερμανία τα τελευταία τέσσερα χρόνια, κάτι σαν καιρικό φαινόμενο για το οποίο κανείς δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος. Η πιο πρόσφατη μορφή αυτής της "κρίσης", όπως την παρουσιάζουν τα μ.μ.ε., είναι το ερώτημα "ποιός θα πληρώσει την επανένωση". Ο τύπος είπε πως αυτή η απεργία αφορούσε μόνο 25 DM περισσότερα ή λιγότερα, αλλά ο καθένας καταλαβαίνει ότι αυτό ήταν μιά αφορμή, ή ένα σύμπτωμα. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που νοιώθουν τις βαθύτερες αιτίες και επένδυσαν σε αυτή την απεργία την ελπίδα να αντισταθούν σε μιά επερχόμενη (και με διάφορα προσχήματα) λεηλασία. Αλλά η απεργία-θέαμα (ως κατάφερε να μεταδώσει το αντίθετο ακριβώς "μήνυμα": πως δεν υπάρχει πιά τίποτα άλλο να διανεμηθεί, πως απο δω και πέρα πρέπει να αρχίσουν οι οικονομίες, και πως επίσης δεν υπάρχει κανένας στόχος (και άρα λόγος) για αγώνες. Ο καθένας υποκύπτει πιά εύκολα σε μιά κατάσταση αν αυτή μπορεί να "υποδειχθεί" σαν το "καλύτερο δυνατό" αποτέλεσμα ενός αγώνα του. Ίσως για αυτόν τον λόγο χρειάζονται μιά, ασυήθιστα μεγάλη διάρκεια για τα δεδομένα των δημοσίων υπηρεσιών, απεργία -αν και κάτι τέτοιο κουβαλάει μαζί του και τον κίνδυνο για τα συνδικάτα να χάσουν του έλεγχου...

είναι τελικά ο αφισσοκολλητής εργάτης;

(μέρος 1ο)

Η παρακάτω συζήτηση είναι σύνθεση "ιδιωτικών" συζητήσεων που έχουν γίνει κατά καιρούς, με διάφορες αφορμές, σχετικά με το τι (και ποιοί) είναι οι εργάτες σήμερα και ποιοί όχι. Τα ονόματα του διαλόγου είναι φανταστικά -όχι όμως και τα πρόσωπα. Οι απόψεις (και οι αντιθέσεις τους) είναι επίσης κάτι παραπάνω από πραγματικές.

Θεωρούμε το θέμα αυτό αρκετά σοβαρό, για πολλούς λόγους: ένας μεγάλος αριθμός συντρόφων και συντροφισών δουλεύει σε δουλειές του ποδαριού, σε συνθήκες "μαύρης" δουλειάς, και ταυτόχρονα έχει την πεποίθηση πως έτσι ξεφεύγει από την φρίκη του εργάτη...Υστερα, οι όποιες καταστάσεις δημιουργούνται σ'αυτές τις δουλειές, θεωρούνται προσωπικά προβλήματα του καθενός...Τέλος, είναι πάντα "στη μόδα" το να θεωρούνται οι εργάτες "μαλάκες" -και αυτό από ανθρώπους που πρακτικά είναι εργάτες.

Αλλά και έξω από την μεθόριο του λεγόμενου "χώρου" τα πράγματα δεν είναι καλύτερα. Το "εργάτης" θεωρείται ξεπεσμός, κατάρρα ή αμαρτία. Και έτσι όλο και περισσότεροι, ουσιαστικά εργάτες και εργάτριες, βιάζονται να θεωρήσουν εαυτούς κάτι άλλο, οτιδήποτε άλλο. Και το αποτέλεσμα είναι παντού το ίδιο: η εργατική συνείδηση, η συνείδηση δηλαδή ενός αδιάλλακτου ανταγωνισμού ανάμεσα σε αυτούς και αυτές που δουλεύουν και τα αφεντικά μοιάζει με "εξωτικό πουλί". Δεν είναι τυχαίο που έτσι φτιάχνεται το "κλίμα" στα αφεντικά για να μας γαμήσουν ούτε είναι τυχαίο που τα αφεντικά αυτό ακριβώς κάνουν, με την μεγαλύτερη ευκολία...

Τέλος πάντων. Τα ζητήματα αυτά δεν πρόκειται να ξεκαθαριστούν με δέκα ή εκατό αράδες. Παρόλα αυτά θεωρήσαμε σκόπιμο σ'αυτό το τεύχος (και στο επόμενο, τέλη Σεπτέμβρη) να καταγράψουμε απόψεις που ήδη λέγονται, έστω σε ιδιωτικές συζητήσεις, σαν συμβολή στην προοπτική κάποιου περισσότερο "δημόσιου" προβληματισμού.

-
- Κώστας:** Ελεγα λοιπόν πως εγώ δεν είμαι εργάτης. Γιατί τί κοινό έχω με αυτόν που κάθεται τριάντα χρόνια μπροστά σε μιά μηχανή και ξέρει απο τη πρώτη μέρα πως απο κεί θα φύγει μόνο όταν βγεί στη σύνταξη, αν δεν έχει πεθάνει, ή αν δεν τον έχουν διώξει εντωμεταξύ;
- Πέτρος:** Εγώ κολλάω αφίσσες, έτσι; Ε, δεν μπορώ να πώ οτι φτιάχνω κάτι, οτι "παράγω". Είναι και αυτή η πλευρά, που αν την υπολογίσεις πάλι δεν μπορείς να μας πεις εργάτες.
- Θανάσης:** Δηλαδή με αυτή τη λογική ούτε η νοσοκόμα είναι εργάτρια, ούτε η καθαρίστρια πολυκατοικιών, ούτε ο σκουπιδιάρης είναι εργάτης...αυτό εννοείται;
- Κώστας:** Δεν ξέρω πως μπορεί να τους πεί κάποιος. Αλλά η καθαρίστρια ας πούμε, κάτι κάνει. Εγώ που γυρνάω με το μηχανάκι μεταφέροντας ταινίες απο τον ένα σινεμά στον άλλο, τί κάνω;
- Μαρία:** Δεν καταλαβαίνω τώρα. Πιό είναι το ζήτημα; Τί κάνεις, τί παράγεις, ή αν κάθουσαι μπροστά στη μηχανή τριάντα χρόνια; Γιατί προηγουμένως είπες άλλο πράγμα.
- Πέτρος:** Είναι και τα δύο. Εγώ ας πούμε δουλεύω δύο ώρες, κολλάω πεντακόσιες αφίσσες (που σιγά μην τις κολλάω δηλαδή) και παίρνω πέντε χιλιάρικα. Και τίποτα δεν κάνω, και πληρώνομαι.
- Θανάσης:** Νομίζω πως γίνεται μιά παρεξήγηση, που τελικά οδηγεί και σε άλλες παρεξηγήσεις. Δηλαδή ταυτίζεται τον εργάτη γενικά με τον βιομηχανικό εργάτη: ωράριο, μηχανές, κάτι που παράγεται, συνθήκες δουλειάς κλπ. κλπ. Οπότε εργάτης=εργοστάσιο, ή εργοτάξιο.
- Κώστας:** Δεν το έχω σκεφτεί αυτό, αλλά αν είναι έτσι γιατί το λές παρεξήγηση;
- Θανάσης:** Γιατί οι βιομηχανικοί εργάτες είναι μονάχα μία κατηγορία εργατών. Το επαναλαμβάνω: μονάχα μία κατηγορία εργατών...Για παράδειγμα έχεις δουλέψει στα πορτοκάλια, έτσι; Λοιπόν αυτοί που κόβουν τα πορτοκάλια, αυτοί που τα βάζουν στις κλούβες, αυτοί που τα φορτώνουν, όλοι αυτοί τι είναι;
- Μαρία:** Νομίζω πως για να το ξεκαθαρίσουμε πρέπει να θυμηθούμε έναν λιγάκι παλιό ορισμό. Δηλαδή αυτό που λέ-

νε πως εργάτης και εργάτρια είναι αυτός που δουλεύει χωρίς να κατέχει τα μέσα παραγωγής, όποια και να είναι αυτά. Έχει μόνο τα χέρια του και συχνά κάποιες γνώσεις, αλλά μόνο αυτά.

Κώστας: Ναι, αλλά το μηχανάκι που χρησιμοποιώ είναι δικό μου. Δηλαδή αυτό που λές για τα μέσα παραγωγής ενισχύει αυτό που σου είπα από την αρχή: δεν είμαι εργάτης.::

Πέτρος: Ούτε εγώ. Το μπουγέλο και ο κουβάς είναι δικά μου.::

Θανάσης: Δυό λεπτά ρε μάγκες, μη βιαζόσαστε να αποχαιρετίσετε το προλεταριάτο... Ο ορισμός που είπε η Μαρία είναι σωστός, αλλά πρέπει να τον πάρουμε σαν αφητηρία. Γιατί μπορεί ας πούμε αύριο να σκάσει μια αγγελία που να λέει "ζητούνται καθαρίστριες με δική τους σκούπα και γνώσεις αγγλικής", οπότε τι θα πούμε; Οτι πάει, ούτε οι καθαρίστριες είναι εργάτριες;

Πέτρος: Η αυτό θα πούμε, ή οτι αυτό με τα μέσα παραγωγής δεν στέκει και τόσο καλά...

Θανάσης: Ε, αυτό είναι που έλεγα πριν για παρεξηγήσεις. Μου φαίνεται πως έχουμε χάσει πολλά επεισόδια απο αυτό που λέγεται -και είναι- καπιταλισμός... Δηλαδή, όταν ο καπιταλισμός ταυτιζόταν σχεδόν απόλυτα με εργοστάσιο, όταν δηλαδή ήταν μια σειρά σχέσεων που είχαν κάπου στη μέση τις μηχανές, τότε λοιπόν αυτή η διάκριση ανάμεσα σε κάτοχο των μηχανών και σε κάτοχο των χεριών (των χεριών του και μόνο) έδειχνε με ακρίβεια το αφεντικό απο την μιά - τους εργάτες απο την άλλη. Αυτό ισχύει ακόμα, όσον αφορά τα εργοστάσια. Αλλά ο καπιταλισμός δεν περιορίζεται καθόλου στα εργοστάσια. Πιάνει και τις αγροτικές δουλειές, και επίσης πιάνει πολύ καλά αυτό που κάνετε εσείς, την "παροχή υπηρεσιών", τον "τριτογενή τομέα". Εδώ όμως μερικά πράγματα είναι διαφορετικά απο ότι στο εργοστάσιο.

Κώστας: Δηλαδή δεν ισχύει αυτό για τα μέσα παραγωγής;

Μαρία: Να σου πώ εγώ που σηκώνω όλη μέρα τηλέφωνα. Λοιπόν πάρε για παράδειγμα μια εταιρεία ταχυμεταφορών, αυτά τα κούριερ που λένε, που άμα το σκεφτείς είναι ιδιωτικά ταχυδρομεία. Εδώ βάζει κάποιος μια αγγελία, μια διαφήμιση, που λέει "το και το", έχει και ένα τηλέφωνο. Από την άλλη μεριά μπορεί να νοικιάσει εσένα με το μηχανάκι σου, να σε πληρώνει με τον μήνα, με τη μέρα, με την ώρα, πάντως του ερχεται καταρχήν πολύ φτηνότερα απο το να αγοράσει πέντε μηχανάκια. Τέλος πάντων, χτυπάει το τηλέφωνο, παίρνει μιά παραγγελία, κανονίζει τα φράγκα, πας εσύ με το μηχανάκι (σου) και κάνεις την δουλειά. Ωραία;

Λοιπόν εδώ πέρα καταρχήν κάτι έγινε, κάτι "παράχθηκε", μια υπηρεσία: πήρες ένα δέμα από εδώ και το πήγες εκεί. Εντάξει; Τώρα ποιά είναι τα μέσα παραγωγής; Το μηχανάκι είναι ένα τέτοιο, αλλά φαίνεται καθαρά πως δεν έχει ιδιαίτερη σημασία αν είναι δικό σου ή δικό του. Αντίθετα το τηλέφωνο, οι σχέσεις που θα αποκτήσει αυτός σιγά-σιγά μέσα στην πιάτσα, αυτά είναι δικά του, και δεν μπορεί παρά να είναι δικά του. Λοιπόν καταλαβαίνεις πως το μηχανάκι σου είναι δευτερεύον μέσο παραγωγής, ενώ το τηλέφωνο (όχι η συσκευή) σαν μέρος ενός δικτύου είναι το πολύ σημαντικό στην ιστορία.

Πέτρος: Δηλαδή θες να πεις πως για παράδειγμα στη φάση με τις αφισοκολλήσεις δεν έχει τόσο σημασία ποιανών είναι τα μπουγέλα, αλλά ποιος παίρνει την εργολαβία, δηλαδή η φίρμα, οι άκρες, το τηλέφωνο είναι τα μέσα παραγωγής... Κάπως τραβηγμένο μου φαίνεται.

Θανάσης: Δεν είναι καθόλου τραβηγμένο. Μπορώ να σου πω κιόλας πως ακόμα και βιομηχανικές επιχειρήσεις που θα φανταζόμασταν πως έχουν τεράστια εργοστάσια, μπορεί να μην είναι καθόλου έτσι. Ξέρω ας πούμε μεγάλες φίρμες ρούχων, για παράδειγμα δερμάτινων μπουφάν που δουλεύουν ουσιαστικά σαν εργολάβοι. Δηλαδή μπορεί να γίνεται όλη η δουλειά στην Τουρκία, όπου βέβαια στα μικρά εργαστήρια της Σμύρνης υπάρχουν μηχανές, και κλασσικοί εργάτες, αλλά ο τσίφ, ο γάλλος κύριος τάδε έχει ουσιαστικά το όνομα και τις άκρες.

Αλλά σαυτό που λέγαμε πριν, θέλω να πω το εξής: το να σε νοικιάζει κάποιο αφεντικό μαζί με μερικά εργαλεία, είτε είναι το μηχανάκι είτε είναι ο κουβάς και το μπουγέλο, μπορεί σε κάποια φάση να του ερχεται φτηνό, γιατί δεν πληρώνει ολόκληρη την συντήρηση αυτού του "μέσου παραγωγής". Αλλά το πιο ση-

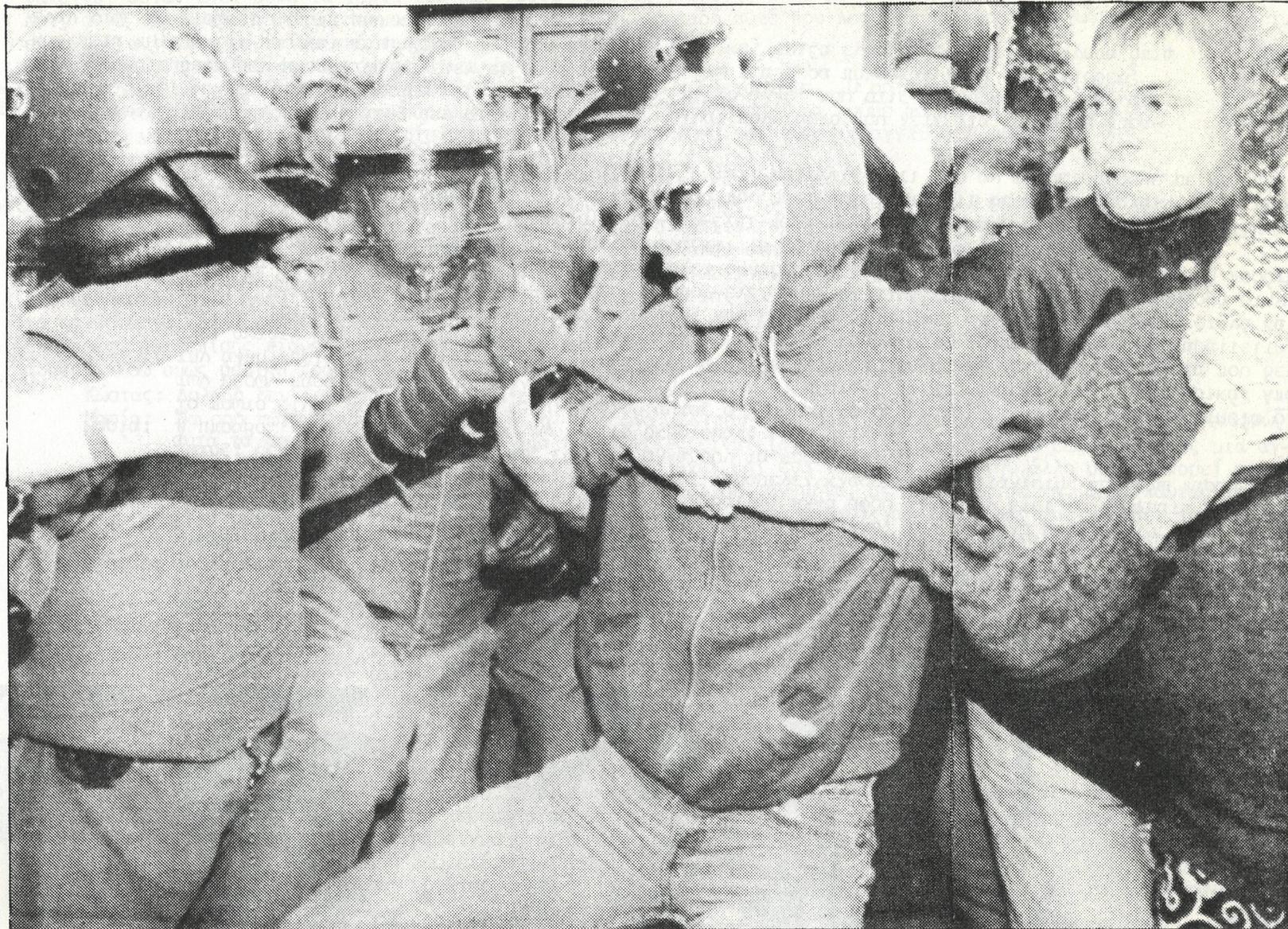
μαντικό για αυτόν είναι ότι δεν επενδύει σε μέσα παραγωγής που μπορεί για ένα διάστημα να "κάθονται" για διάφορους λόγους. Δηλαδή το αφεντικό κάθεται και υπολογίζει αν τον συμφέρει να αγοράσει ένα μηχανάκι και να νοικιάσει εσένα χωρίς μηχανάκι, ή αν τον συμφέρει να τα νοικιάσει και τα δύο μαζί, οπότε όταν δεν υπάρχει δουλειά σε διώχνει και σένα και το μηχανάκι σου.

Κώστας: Δυό λεπτά γιατί δεν νομίζω πως ξεκαθαρίζει το θέμα. Εχω μιά απορία: λέτε ας πούμε για "παροχή υπηρεσιών", εντάξει, αυτό το καταλαβαίνω. Και λέτε πως ο χ δεν επενδύει σε μηχανάκια για παραδειγμα, δεν έχει δηλαδή δικά του μηχανάκια, αλλά νοικιάζει εμένα, τον άλλο, τον παράλλο μαζί με το παπί μας γιατί έτσι τον συμφέρει. Ωραία, και αυτό το καταλαβαίνω. Αλλά αφού αλλάζουν έτσι τα πράγματα σε σχέση με την "ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής", αυτός παραμένει κλασικός καπιταλιστής και εγώ παραμένω εργάτης; Θέλω να πω δηλαδή πως πως εδώ δεν αλλάζουν τα πράγματα;

Μαρία: Α μπράβο. Εδώ είμαστε. Να σου πώ πως το σκέφτομαι;

Το πρώτο είναι αυτό που είπα πριν. Δηλαδή αυτός ο χ αφεντικό δεν παραιτείται απο την ιδιοκτησία όλων των μέσων παραγωγής, αλλά (ανάλογα και με την δουλειά) κρατάει τα πιο απαραίτητα, τα κεντρικά. Από την άλλη μεριά όμως ψάχνει να βρεί άτομα που να καλύπτουν αυτό το κενό, δηλαδή τα εργαλεία που δεν έχει αυτός, και εννοείται πως ψάχνει να τα βρεί όσο φτηνότερα γίνεται. Αρα το αφεντικό παραιτείται απο την ιδιοκτησία εκείνων των μέσων παραγωγής που μπορεί να τα βρεί και να τα νοικιάσει φτηνά και εύκολα. Παραδειγμα το παπί σου -ε, πολύς κόσμος έχει μηχανάκια, ξέρει να κυκλοφοράει γρήγορα στην Αθήνα, και αυτά όχι για λόγους δουλειάς. Υπάρχει δηλαδή ένα εργαλείο (το μηχανάκι) σε μεγάλη ποσότητα, οπότε αυτός ο χ μπορεί να νοικιάσει εσένα και το μηχανάκι σου για ξεφτιλισμένα φράγκα. Εσύ βέβαια δεν είσαι ο τυπικός εργάτης-που-δεν-έχει-παρά-τα-χέρια-του. Εχεις το μηχανάκι, δίπλωμα, κράνος, ξέρεις να κυκλοφορείς γρήγορα κλπ. Αλλά που πάει αυτό; Στο ότι δεν είσαι εργάτης; Για μένα είσαι εργάτης, εργάτης καινούργιου "είδους", γιατί κατέχεις κάτι που αν το μετρήσουμε με κοινωνικούς όρους είναι σχεδόν τίποτα.

Πέτρος: Εγώ πάντως επιμένω πως το εργάτης δεν στέκει. Γιατί δεν είναι μόνο αυτό που λέτε για τα "μέσα παραγωγής". Είναι πολλές διαφορές ακόμα. Ας πούμε το ωράριο. Η, το άλλο, που στις αφισσοκολήσεις είναι πολύ συνηθισμένο: δεν μπορεί να με ελέγξει ρε παιδί μου. Εγω μιά μέρα πήγα και πήρα τις αφίσες, και μετά πήγα σπίτι μου και κοιμήθηκα. Τις έβαλα σε μιά άκρη και έριξα έναν δίσκο. Όταν ξύπνησα ήπια έναν καφέ να στρώσει η μάπα μου και πήγα και πληρώθηκα.

ΜΟΝΑΧΟ, 5 Ιούλη:
Διαδήλωση 15000 ατόμων
ενάντια στην συνάντηση
των "ηγετών των 7 πλου-
σιότερων χωρών".

η απεργία απέτυχε... Ζήτω η επόμενη απεργία των σκουπιδιαρέων'.

Από τις 10 Απρίλη και για 25 περίπου μέρες οι εργάτες καθαριότητας των μεγαλύτερων πόλεων της Ελλάδας τράβηξαν μιά κόντρα ενάντια σε καίρια σημεία της καπιταλιστικής επίθεσης -και την τράβηξαν (ειδικά από ένα σημείο και πέρα) χωρίς καμιά συμπαράσταση. Δεν σεβάστηκαν ούτε τα "εθνικά προβλήματα", ούτε θεούς (η απεργία έγινε μέσα στο πάσχα) ούτε δαίμονες... Αντιμετώπισαν τους υπουργούς, την "κοινή γνώμη", τα μ.μ.ε., την γσσε, τα κόμματα, τους μπάτσους -και τελικά ηττήθηκαν. Αν αυτή η απεργία είχε γίνει κάπου μακριά, θα χειροκροτούσαμε. "Δυστυχώς" (δυστυχώς για τις φαντασιώσεις μας) έγινε εδώ...

Βέβαια οι εργάτες των δήμων δεν είναι τίποτα αναρχοαυτόνομοι, ούτε πατενταρισμένοι επαναστάτες, ούτε θύματα σκευωριών, ούτε επίσης προσφέρονται για στρατολόγηση νέων μελών... Σκέτοι εργάτες είναι, κάνουν μιά από τις πιο βρώμικες δουλειές, κουβαλάνε όλες τις αντιφάσεις και όλα τα "κουσούρια" της τάξης μας και ηγεμονεύονται πολιτικά (ή "πολιτικά") από τα τσιράκια των κομμάτων. Οι περισσότεροι έχουν "διοριστεί" με "μέσον" -γιατί στην Ελλάδα ακόμα και το να "γίνεις" σκουπιδιάρης χρειάζεται μέσο.

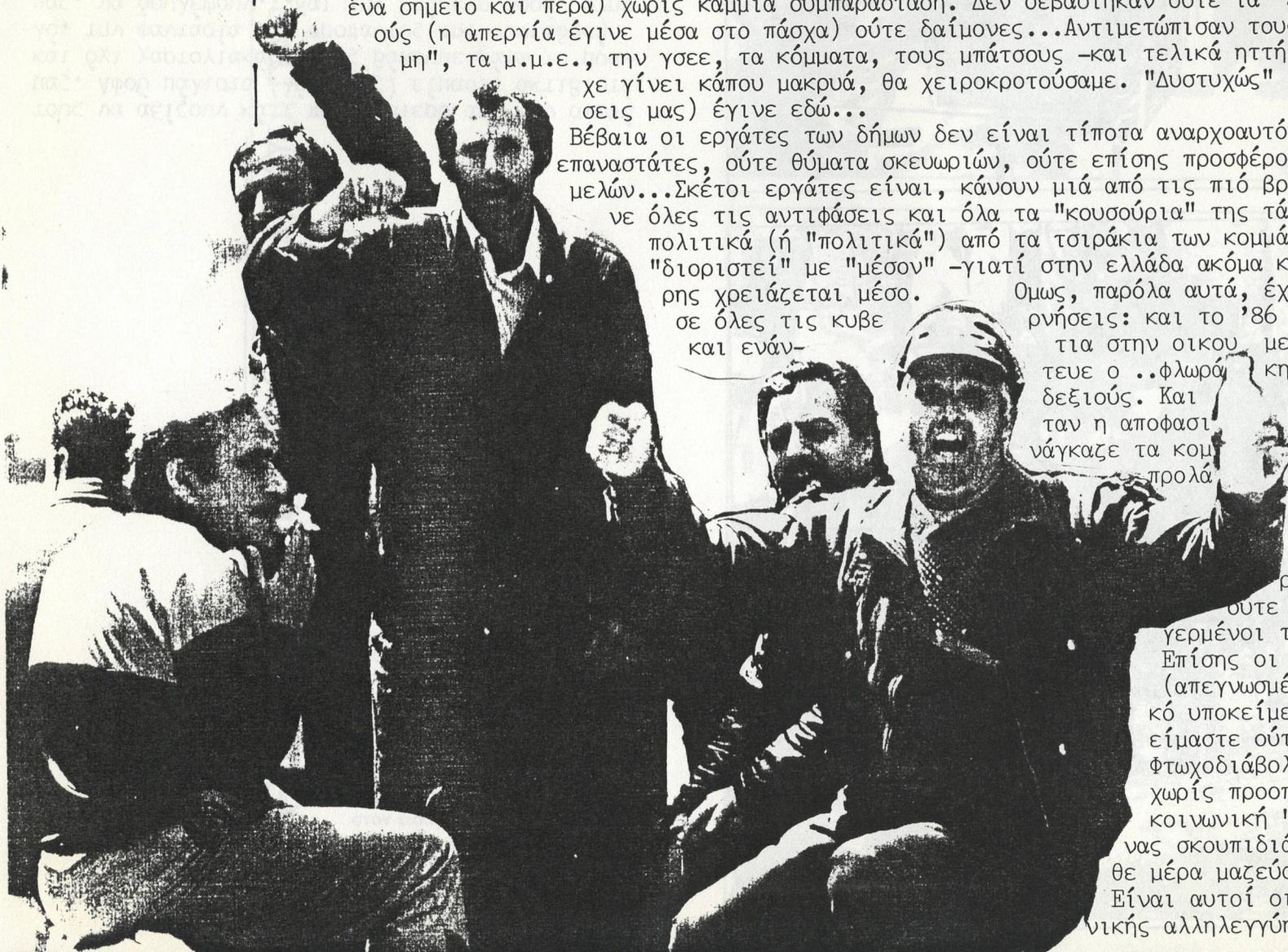
σε όλες τις κυβε
και ενάν-

Όμως, παρόλα αυτά, έχουν κάνει απεργίες ενάντια ρνήσεις: και το '86 ενάντια στον κουτσόγιωργα, τια στην οικομ ενική (τότε θα τους επιστράτευε ο ..φλωράκης), και τώρα ενάντια στους δεξιούς. Και σε όλες τις περιπτώσεις ήταν η αποφασιστικότητα της βάσης που ανάγκασε τα κομματόσκυλα να τρέχουν για να προλάβουν...

Με λίγα λόγια οι σκουπιδιαρέοι δεν είναι οι "ντούροι" και "καθαρόαιμοι" προλετάριοι -αλλά τέτοιοι δεν είναι ούτε αυτοί που θαυμάζουμε: οι εξεγερμένοι του L.A. για παράδειγμα...

Επίσης οι σκουπιδιαρέοι δεν είναι το (απεγνωσμένα αναζητούμενο) επαναστατικό υποκείμενο -αλλά τέτοιο πράγμα δεν είμαστε ούτε εμείς, ούτε οι παρέες μας. Φτωχοδιάβολοι είναι οι περισσότεροι, χωρίς προοπτική (τι προοπτική και τι κοινωνική "καταξίωση" μπορεί να έχει ένας σκουπιδιάρης;) χωρίς είδωλα, αφού κάθε μέρα μαζεύουν τα σκατά μας...

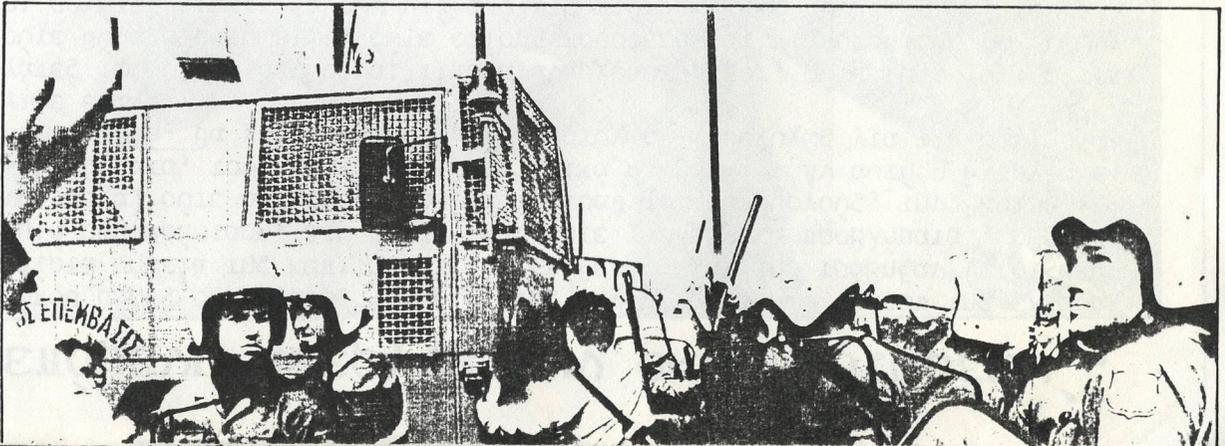
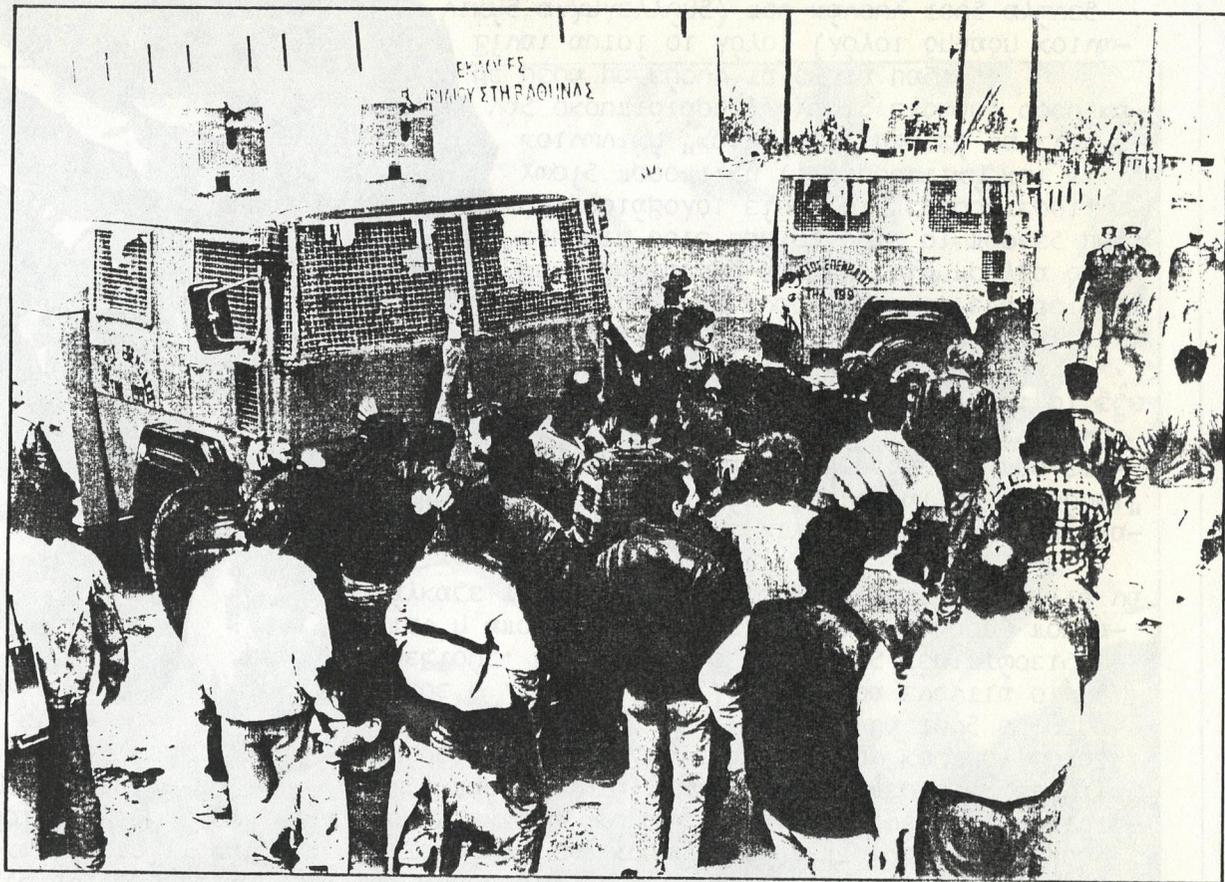
Είναι αυτοί οι λόγοι (λόγοι δηλαδή κοινωνικής αλληλεγγύης) που κάνουν τους αγώνες

ΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤ

τους να αξίζουν κάτι περισσότερο από την σιωπή μας. Αφού μάλιστα (λέμε πως) είμαστε ακτιβιστές και όχι χαρτογιακάδες, ας βάλουμε κάτω το μυαλό, την φαντασία και προπαντός την συνειδησή μας, να δουλέψουν...Και την επόμενη φορά, στην επόμενη απεργία των σκουπιδιάρων, ας φροντίσουμε -σεβόμενοι παράλληλα τον αγώνα τους- να μην είναι μόνοι τους.....

ΖΟ

● Στον εισαγγελέα του Πειραιά **Τηλέμαχο Πινέλη**, οδηγήθηκε χθες το πρωί, ο **Στάθης Γρηγοριάδης**, 36 χρόνων, μέλος του διοικητικού συμβουλίου, του Σωματείου Οδοκαθαριστών Δήμου Κερατσινίου, κατηγορούμενος για τον τραυματισμό του **Διονύση Νερομυλιώτη**, 56 χρόνων, δημοτικού συμβούλου επειδή μάζευε προχθές τη νύχτα, σκουπίδια με συνεργείο της Νομαρχίας.

Ο εισαγγελέας άσκησε εναντίον του δίωξη, για επικίνδυνη σωματική βλάβη και απειλή και τον παρέπεμψε να δικαστεί στις 14 Οκτωβρίου, στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο, του Πειραιά. Ο Γρηγοριάδης είπε στον εισαγγελέα, ότι δεν ήταν αυτός που χτύπησε με φτυάρι στο κεφάλι, τον Νερομυλιώτη, στην οδό Σμύρνης.

